

Donešena odluka Upravnog suda Republike Hrvatske – prekretnica i važan presedan

VELIKA POBJEDA ZELENE ISTRE : BRKAČ NEPRIHVATLJIV ZA OKOLIŠ

Sud je uvažio tužbu i poništio Rješenje Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva o prihvatljivosti za okoliš zahvata izgradnje golf igrališta Brkač s pripadajućim smještajem. Upravni sud tužbu je uvažio i 21. srpnja 2011. godine poništio navedeno Rješenje MZOPUG-a. Ova bi presuda mogla biti prekretnica i važan presedan za utvrđivanje europskih standarda u proceduri sudjelovanja šire i stručne javnosti u postupcima procjene utjecaja na okoliš.

Zelena Istra je 07. travnja 2009. godine u suradnji sa Zelenom akcijom podnijela Upravnom sudu Republike Hrvatske tužbu protiv Rješenja Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva o prihvatljivosti za okoliš zahvata izgradnje golf igrališta Brkač s pripadajućim smještajem. Upravni sud tužbu je uvažio i 21. srpnja 2011. godine poništio navedeno Rješenje MZOPUG-a. Ova bi presuda mogla biti prekretnica i važan presedan za utvrđivanje europskih standarda u proceduri sudjelovanja šire i stručne javnosti u postupcima procjene utjecaja na okoliš.

Podsjetimo, Istarska županija je u prostorni plan ucrkala, a Općina Motovun podržala izgradnju golf kompleksa Brkač podno Motovuna na 240 hektara vrijednog i visokovrijednog poljoprivrednog zemljišta i šuma s 498 kreveta u 67 vila i apartmana te mnogim drugim gospo-

darskim i ugostiteljskim građevinama. Radi se o jednom od najljepših istarskih krajolika, o dva vrlo važna područja za nacionalnu ekološku mrežu - Posebni rezervat Motovunske šume i dolina rijeke Mirne. Sukladno tome i izrađivač Studije utjecaja na okoliš naveo je značajne negativne utjecaje na okoliš - promjena postojeće slike prostora, gubitak krajobrazno-kulturnih vrijednosti, gubitak životinjskih i biljnih zajednica, promjene u topografiji, tlu, vegetacijskom pokrovu i vizualnim kvalitetama, navodeći rizike onečišćenja podzemnih voda.

Osim toga, četvero stručnjaka i članova Povjerenstva za ocjenu studije utjecaja na okoliš - Nataša Nefat iz pulskog Konzervatorskog odjela, Radenko Deželić iz Uprave za zaštitu prirode Ministarstva kulture i Zlatan Juras, direktor tvrtke Golf park iz Zagreba i dugogodišnji međunarodni golf sudac te B. Černeha iz Hrvatskih šuma Buzet - ocijenili su projekt neprihvatljivim za okoliš, hrabro odbivši dati svoju suglasnost. Tom je prilikom Zlatan Juras upozorio na nestručnost predloženog oblikovnog rješenja golf igrališta. Predsjednik navedenog Povjerenstva, gospodin Velimir Šimičić, u

nekoliko je navrata istupao u javnosti, snažno kritizirajući sadržaj Studije, kao i postupak ocjene Povjerenstva, što je rezultiralo njegovom smjenom i, naravno, ušutkavanjem neposredno prije posljednje sjednice Povjerenstva. Između ostalog, i dr. Šimičić, predstavnik Ministarstva turizma, koji je sudjelovao u izradi programa razvitka golfa, kao elementa razvojne strategije hrvatskog turizma, također je postao naj snažniji protivnik predloženog projekta o izgradnji golf igrališta Brkač.

Državni zavod za zaštitu prirode naveo je da bi izgradnja golf igrališta mogla imati značajan utjecaj na prirodne vrijednosti iz područja ekološke mreže. Između ostalog, cijelo sporno područje, namijenjeno izgradnji golf igrališta, jedino je stanište jednog od najugroženijih vodozemaca, lombardijske žabe, u Hrvatskoj. Osim navedenog, ističu da projekt može indirektno utjecati na količinu vode, potrebite ugroženim životinjskim vrstama i njihovim staništima te da je, sukladno tome, potrebno provesti postupak ocjene prihvatljivosti zahvata za prirodu radi utjecaja na ekološki značajno područje ili zaštićenu prirodnu vrijednost.

Udruga Zelena Istra navela je tijekom javne rasprave značaj negativnog utjecaja na tradicijsku arhitekturu i krajolik, prirodu i bioraznolikost, tlo i podzemne i površinske vode, usprotivivši se pretvaranju najvrijednijeg poljoprivrednog zemljišta u građevinsko i upozorivši na netransparentni i nekonzistentni način odlučivanja Povjerenstva.

Presuda: Područje zaštite okoliša kao opće dobro zahtijeva osobitu transparentnost svih postupaka

Unatoč snažnom i argumentiranom protivljenju javnosti i struke, MZOPUG je u ožujku 2009. godine ocijenio golf igralište Brkač prihvatljivim za okoliš, odbacivši kao neutemeljene sve primjedbe udruga i

Državnog zavoda za zaštitu prirode. Upravni sud je u obrazloženju poništenja naveo da, citiramo: *...nisu uzeta u obzir sva mišljenja članova Povjerenstva, iako su čak tri člana Povjerenstva, koji su sudjelovali na trećoj sjednici Povjerenstva, izdvojila svoja mišljenja prema kojima se protive ocjeni da je Studija prihvatljiva za okoliš*, kraj citata.

Osim toga, tuženo tijelo nije razmotrilo četvrto negativno i izdvojeno mišljenje člana Povjerenstva koji nije nazočio trećoj sjednici. Sukladno tome, tuženo tijelo nije valjano obrazložilo razloge zbog kojih je utvrdilo da je zahvat prihvatljiv za okoliš, što rezultira povredom zakona na štetu tužitelja. Naime, područje zaštite okoliša kao općeg dobra zahtijeva osobitu transparentnost svih postupaka koji mogu rezultirati odobravanjem zahvata koji utječu na okoliš te je stoga donešene odluke u takvim postupcima potrebno podrobno obrazložiti. Konkretni zahvat nedvojbeno utječe na promjenu namjene prostora i izgled krajolika, ali, kao što pokazuje Studija, utječe i na bioraznolikost, tlo i vode, pa otklanjanje primjedbi o zaštiti prirode, pukim pozivanjem na propisanu proceduru, nije dostatno.

Presuda Upravnog suda zaključuje, citiramo: *Stoga će u postupku povodom ove presude tuženo tijelo (MZOPUG) ponovo razmotriti sve odlučne činjenice i pridržavajući se pravnog stava izraženog u ovoj presudi donijeti novu cjelovito obrazloženu odluku*., kraj citata.

Umjesto zadovoljavanja forme, stvarna procjena učinaka zahvata

Smatramo da je ova presuda početak kraja korištenja mehanizma postupka procjene utjecaja na okoliš, ne za stvarnu procjenu učinaka, nego za odobravanje projekata, pri čemu se često ne preže ni od kršenja zakonske procedure. U Hrvatskoj

je korupcija uzela tolikog maha da je postalo sasvim uobičajeno da se zakonska procedura svodi na formalnost, bez stvarne mogućnosti utjecaja javnosti na proces odlučivanja. U većini se slučajeva postupci svode na pravdanje zahvata bez stvarne želje za preispitivanjem njegovog istinskog utjecaja na okoliš. Procedura je samo alibi za unaprijed donešenu odluku da se investitoru dopusti zahvat, bez obzira na njegove značajne negativne utjecaje. Ovom se presudom prvi puta razmatra najučestalija od svih primjedbi udruga o neobrazloženom odbijanju primjedbi u postupku procjene utjecaja na okoliš.

Iako je i u ovoj presudi uloga zainteresirane javnosti i dalje zanemarena, budući da se ponovno razmatranje primjedbi zahtijeva samo za 4 izdvojena mišljenja članova Povjerenstva i primjedbe Državnog zavoda za zaštitu prirode, ovu presudu ipak smatramo važnim presedanom koji bi postupke procjene utjecaja na okoliš od puke formalnosti mogao usmjeriti prema stvarnoj procjeni učinaka zahvata. Smatramo da bi Ministarstvo zaštite okoliša trebalo ponoviti cijeli postupak procjene utjecaja na okoliš, uključujući i ocjenu prihvatljivosti zahvata za prirodu, razmatrajući primjerenije način primjedbe struke i javnosti te uklanjajući na taj način opravdane sumnje u pogodovanje investitoru.

Za kraj napominjemo da je Zakon o igralištima za golf još uvijek na snazi, iako je premijerka Kosor najavila njegovo ukidanje još u svibnju 2011. godine, ali ni da Ustavni sud nije još uvijek donio odluku o ocjeni ustavnosti tog zakona koju smo zatražili u veljači 2009. godine.

Dušica Radojčić, predsjednica Zelene Istre

Tomislav Tomašević, predsjednik Zelene akcije

Zašto službena Hrvatska i Istarska županija šute?

Hrvatsko Ministarstvo zaštite okoliša šuti, Vlada šuti i, što je najgore, Istarska županija šuti, iako se off-shore terminal nalazi bliže hrvatskoj, odnosno istarskoj, nego slovenskoj obali

Od 15. rujna do 15. listopada 2011. godine trajala je javna rasprava u Hrvatskoj o Studiji utjecaja na okoliš za off-shore terminal za ponovno uplinjavanje ukapljenog prirodnog plina u Tršćanskom zaljevu u sklopu postupka prekogranične procjene utjecaja na okoliš.

Sukladno tome, vrlo je zanimljiva činjenica o angažmanu Slovenaca tijekom proteklih pet godina, koliko je prošlo od javne rasprave u Italiji, a koji su terminalima rekli svoje odlučno: *NE*. Slovenska vlada i parlament odbijaju svaku mogućnost izgradnje LNG terminala u Sjevernom

Jadranu, temeljem rezultata vlastite studije o utjecaju LNG terminala na okoliš. Osim toga, i talijanska javnost i stručnjaci već pet godina iznose poražavajuće činjenice o negativnom utjecaju - a Hrvatska šuti. Hrvatsko Ministarstvo zaštite okoliša šuti, Vlada šuti i, što je najgore, Istarska županija šuti, iako se off-shore terminal nalazi bliže hrvatskoj, odnosno istarskoj, nego slovenskoj obali.

Danas nema više nikakve sumnje u negativni utjecaj LNG terminala na okoliš i druge gospodarske djelatnosti. Sukladno tome, vlasnik izgrađenog terminala na moru, na suprotnoj strani Jadrana, 15 kilometara od ušća rijeke Po, isplatio je lokalnoj zajednici više od 12 milijuna eura na ime okolišnih šteta i kompenzacija od čega su najviše profitirali lokalni ribari.

Zaključak, na udaru su upravo istarska priroda, ribarstvo i turizam. Zašto? Zbog ispuštanja velikih količina pothlađene i klorirane morske vode u iznimno osjetljiv su-

stav Sjevernog Jadrana, zatvoreno i plitko more sa slabom izmjenom vode. Potencijalno velika opasnost dolazi i od mogućih havarija ili kolizije tankera ili eksplozije plina, što se u studiji utjecaja na okoliš i ne spominje.

Zajedničko planiranje održivog razvoja - rješenje za Sjeverni Jadran

Realizacija mnogih planiranih i velikih, uglavnom energetskih projekata na području našeg zatvorenog mora usporeni su zbog globalne gospodarske krize. Nažalost, to razdoblje zastoja nije iskorišteno za redefiniranje razvojnih politika, odnosno nije učinjeno ništa da se u njih ugrade, osim ekonomske isplativosti, i elementi održivosti te da se uspostavi mehanizama zajedničkog planiranja održivog razvoja na ovom jedinstvenom i nedjeljivom morskom području. Sukladno tome, iskoristili smo i ovu priliku da uputimo generalnu primjedbu na samostalno nacionalno planiranje velikih zahvata država na obalama tako malog mora, pri čemu je važan samo profit investitora ili kratkovidni "nacionalni interes". Članice Jadranske euroregije pale su na ovom prvom ispitu, pokazavši na koliku su stvarnu suradnju spremne regije na obalama Jadrana i kako se iza proklamiranih ciljeva zaštite tog zajedničkog mora kriju zapravo neki drugi ciljevi. Primjedbe Zelene Istre možete pročitati ovdje:

http://www.zelena-istra.hr/files/Priopcenje_ZI_Komentari_prekograncna_PUO_LNG_17.10.2011.pdf

Dušica Radojčić, predsjednica Zelene Istre

Brijuni diktatura!

Događaji kojima svjedočimo od srpnja do rujna 2011. godine konačna su demonstracija bahatosti i samovolje političkih elita. Totalitarnost režima otkriva se ukidanjem političkih i medijskih sloboda. Nakon deset godina u kojima vlast sustavno odbija svaki argument, otvoreno izbjegava javne rasprave i diskusije, očito je da su narod, institucije civilnog društva, kao i stručne udruge, lišeni svake mogućnosti utjecanja na procese i odluke kojima vladajuća kasta dugoročno kroji sudbinu prostora i njegovog stanovništva, rukovodeći se željom za stjecanjem daljnje političke moći i profita. Događaji o kojima je i ovdje riječ sažeti su kako slijedi:

Glas Istre novine d.o.o. uručuju nezakonit otkaz dugogodišnjem zaposleniku, novinaru Zoranu Angeleskom zbog javnog protivljenja projektu Brijuni rivijera, a na temelju krivotvorenog zapisnika sjednice Gradskog vijeća Grada Pule. U odluci o izvanrednom otkazu vlasnik lista Albert Faggian navodi da

ne može tolerirati da u njegovo ime radnici izražavaju mišljenje o stvarima koje ovise o političkoj odluci legalno izabrane većine građana. Gradonačelnik Boris Miletić i gradski vijećnici odbijaju korigirati krivotvoreni zapisnik i nakon što im je uručena snimka spornog vijeća.

Sjednica Gradskog vijeća Grada Pule 1. srpnja 2011. sazvana je na nezakonit način. Kritično pitanje po budućnost i razvoj grada, projekt Brijuni rivijera, uvrštava se naknadno i nepredviđeno u dnevni rad sjednice kao posljednja, 18. točka, a prijedlog ugovora, suprotno poslovniku Gradskog vijeća, vijećnici dobivaju uoči same sjednice. Ista procedura ponavlja se uoči sjednice 27. srpnja, vijećnicima se iznova dostavlja sporni ugovor nakon sazivanja sjednice, a sam ugovor ne sadrži većinu primjedbi upućenih nakon prethodne sjednice, od kojih je dio odbijen uz obrazloženje da su „poslane s nepoznate e-mail adrese.“

Sjednica Županijske skupštine Ista-

rske županije 28. srpnja 2011. saziva se na nezakonit način. Nakon deset godina postojanja projekta Brijuni rivijera, župan Ivan Jakovčić zahtijeva sazivanje izvanredne sjednice s jednom jedinom točkom dnevnog reda – Brijuni rivijera. Predsjednik skupštine Dino Kozlevac dva dana uoči sjednice izjavljuje da još uvijek ne posjeduje pisano obrazloženje za sazivanje sjednice, kao niti ikakve materijale. Suprotno poslovniku, vijećnicima se materijali za sjednicu dostavljaju uoči same sjednice. Većina amandmana s prethodne skupštine, kao ni ostale primjedbe upućene na prijedlog ugovora u zakonskom roku nisu uvažene, a niti su dostavljene Agenciji za upravljanje državnom imovinom, čime se bez obrazloženja krši odluka s prethodne sjednice. Na samom otvaranju sjednice, župan, pak, zahtijeva ubacivanje nove točke dnevnog reda - pulske bolnice, zahtijevajući nadalje da se odobri njeno postavljanje kao prve točke dnevnog reda. Materijale o tome vijećnici dobivaju na samoj sjednici.

Općinsko vijeće Fažane 28. srpnja 2011. godine odbija potpisati prijedlog ugovora o provedbi projekta Brijuni rivijera, jer ugovorom nisu uvažene primjedbe Općine Fažana. Primjedbe koje je Općina uputila otvaraju sumnju iz kojeg se razloga Grad Pula i Vodnjan nisu i sami zalagali za ta ista prava, odnosno za plaćanje naknade za pravo građenja na račun Općine, umjesto na račun tvrtke Brijuni rivijera, kao i ostala prava tijekom predviđenih 66 godina trajanja koncesije.

Brijuni, 29. srpnja 2011. premijerka Jadranka Kosor, istarski župan Ivan Jakovčić, gradonačelnik Grada Pule Boris Miletić, te gradonačelnik Grada Vodnjana Claudio Vitasiović, kao potpisnici ugovora, krše sam ugovor koji je prema članku 28. nepravovaljan bez suglasnosti

svih ugovornih strana. Tijekom noći s 28. na 29. srpanj 2011. godine sastavljen je protokol i aneks ugovora koji nikad nije izglasan na gradskim, općinskim ni županijskim vijećima, a nije predstavljen ni u javnosti.

Vlada Republike Hrvatske 8. rujna 2011. godine, sedam dana uoči najavljenog raspisivanja natječaja za Brijuni rivijeru, mijenja uredbu o postupku davanja koncesije na pomorsko dobro.

Župan Ivan Jakovčić pet dana prije raspisivanja natječaja za Brijuni rivijeru odlazi u SAD zbog sastanaka s potencijalnim investitorima, iako je ujedno i član povjerenstva koje će za nekoliko mjeseci odlučivati o izboru koncesionara.

"Melodije Nula i Brijuna" - podrška novinaru Zoranu Angeleskom

Dežulović i Lucić o projektu Brijuni rivijera

U suradnji s Građanskom inicijativom "Volim Pulu" i uz podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, 21. rujna 2011. godine organizirali smo večer rivijerne poezije Predraga Lucića i Borisa Dežulovića u caffè baru P14 u Puli. Glazbeno-književna večer "Melodije Nula i

Brijuna" bila je ujedno i podrška novinaru Zoranu Angeleskom kojemu je Uprava Glasa Istre d.d. uručila otkaz zbog javnog iznošenja privatnog mišljenja o projektu Brijuni rivijera. Prepun caffè bar, uigrani tim sit-down komedije, opjevana glupost/zloba političara i projekta

Brijuni rivijera, opće oduševljenje... U navedenom linku možete poslušati kako su Lucić i Dežulović opjevali Brijuni rivijeru i njenog tvorca te ismijali i neke druge političke aktualnosti u Istri.

http://dl.dropbox.com/u/2944584/Lucic_Dezulovic.mp3

U mjesecu rujnu primili smo 21 poziv građana na Zeleni telefon, od toga : buka 2, otpad 8, zelenilo 4, razno 3, vode 1 i zrak 3.

Zagađenje bukom - građani prijavljuju, tko je nadležan?

U rujnu smo dobili par prijava u kategoriji buke. Jedan od slučaja odnosi se na bespravno postavljenu baznu stanicu TELE2 kod sela Bonaci. U sklopu bazne stanice postavljen je i agregat koji radi 24 sata na dan i koji proizvodi buku. Još prije dvije godine mještani su potpisali peticiju, ali, iako se radi o bespravno postavljenoj anteni i time bespravno postavljenom agregatu, problem nije riješen.

Prema članku 15. Zakona o zaštiti od buke (NN 30/09), citiramo: ***Izvori buke koji se privremeno koriste ili se trajno postavljaju u otvorenom prostoru na razini zemlje, na zidove i krovove zgrada, nepokretne i pokretne objekte ili se koriste na vodi ili u zraku moraju imati***

podatke o zvučnoj snazi., kraj citata.

Sukladno tome, spomenuti izvori buke mogu se koristiti ako tijelo državne uprave nadležno za poslove sanitarne inspekcije rješenjem utvrdi da buka od izvora neće prelaziti dopuštene razine u okolini. Zato smo ovaj, ali i druge slične slučajeve prijavili Sanitarnoj inspekciji koja je zadužena za provođenje mjera za zaštitu od buke (Zakon o sanitarnoj inspekciji NN 27/99).

Zagađenje bukom nastaje kada se uho izloži jačini zvuka koja je uznemirujuća, stresna ili oštećuje uši. Iako je zvuk sastavni dio prirode, jedino u posljednjem stoljeću, kada svijet postaje više urban, zvuk postaje u jednu ruku opasan, stvarajući industrijsku ili kroničnu buku.

U divljini, prosječna jačina buke je oko 35 decibela, govor je jačine 65 do 70 decibela dok teški promet proizvodi 90 decibela. Oko 140 decibela postaje bolno za uho, ali gluhoća ili neke posljedice za uho se mogu desiti i na manjim veličinama deci-

bela. Najveća zagađenost bukom dolazi od tehničkih uređaja, posebno automobila, kamiona i aviona. Nakon njih slijede građevinski uređaji, kao i mašine u tvornicama koje mogu biti opasno glasne.

Od mnogo različitih zagađenja okoliša kojima smo danas izvrgnuti, zagađenje bukom ima naizgled malo značenje, budući da nema izravni utjecaj na zdravlje ljudi i drugih živih organizama. Izloženost buci ima akumulirajući karakter. Kod ljudi se promjene uzrokovane bukom manifestiraju lošim raspoloženjem, umorom, nesanicom, glavoboljom i gubitkom koncentracije, što uzrokuje smanjenu radnu sposobnost te u konačnici oštećenje sluha. Buka utječe i na životinje. Zvukovi koje proizvode vozila, industrija te gradska buka koliziraju s načinom na koji životinje komuniciraju, družu se i love. Buka postaje toliko nepodnošljiva da bi uskoro mogla postati prijatna bioraznolikosti.

Irena Burba

Zagađenje mora u kupalištu Mareda u Novigradu

Građani su nam u rujnu poslali slike izlivanja otpadnih voda u kupalištu Mareda. Slučaj smo odmah prijavili Vodopravnoj inspekciji i Inspekciji zaštite okoliša te Zavodu za javno zdravstvo Istarske županije. Sukladno tome, Vodopravna inspekcija je utvrdila da se radi o kvaru na odvodnji oborinskih voda te je u suradnji s komunalnom tvrtkom 6. maj i Gradom Novigradom problem saniran. Na taj je način brzom reakcijom građana i nadležnih institucija slučaj riješen.

Irena Burba